

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény
Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése.
Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvántartás és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Égész évre . . . . . 4 ft.
Fél évre . . . . . 2 ft.
Negyed évre . . . . . 1 ft.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadhatnák:

Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dukas M., Oppelik A.,
Daube G. L. és társánál és Herndl.
Brünnen: Stern M.

NYILVÉLTETÉSI ÁRAK.
Nyilvántartás 10 kr.

A «Csáktornyai Takarékpénztár», »Muraközi Takarékpénztár», a «Csáktornya Vidéki Takarékpénztár» sat. hivatalos közlönye.

A zágrábi érsek pásztorlevele.

A hazafias püspökök sorába odaállott Zágráb érseke, Possilovic György is, hogy egyházi tekintetben papságának utasításait megadja, miként vegyen részt egyháza a nemzet és magyar állam ezeréves fennállásának nagy nemzeti örömnepén?

Január 1-én kelt György érsek levele. Két dolog teszi különösen érdekessé e pásztorlevelet. Első sorban az a körülmény, hogy horvát nyelven intézték oly papsághoz, melynek többsége nemcsak magyar-érzelmű, de születésére is jobbára magyar s így jórészt csak szótár segítségével fog tudomást vehetni annak tartalmáról; annak a Muraköznek a papságához, mely politikailag az anyaország integráns részét képezi s így horvát nyelven sehogy sem adminisztrálható, még egyházi tekintetben sem!

Másodsorban az a tény, hogy a zágrábi egyházmegyének drávántúli része nem jubillá; mert a levél kizárólag Muraköz papságához van intézve, annak horvát testvéreinkre semmiféle vonatkozása nincs.

A mi a levél alapeszméjét illeti, eléggé alkalmazkodó s elég alkalmas arra, hogy a szövekről a horvátjuk, de mindenkor magyar-érzelmű muraközi nép figyelmét a magyar nemzet millennárius ünnepe felé terelje. — A papságtól függ s ezt ők nem is fogják elmulasztani, hogy a jóakaratu utasítások hazafias színt is nyerjenek s hogy hozzájáruljon a pásztorlevél annak az ünnepélyes hangulatnak a felköltéséhez a Muraközben is,

mely e pillanatban áthatja minden igaz magyar keblét az ezeréves évforduló fölött való örömben s mely érzetnek a Mura és Dráva között is kell megnyilatkoznia!

Egészben véve örülünk, hogy a zágrábi aula loyális utasításaival alkalmat adott, hogy a Muraköz népe, Isten házában, a szövekről, papja által legalább az egyszer legyen figyelmeztelve arra, hogy van egy magyar haza, melynek ő a szülőltje s melyért imádkoznia — még a templomban is lehetséges!

A pásztorlevél hí fordításban a következőleg hangzik:

Főtisztelendő Plebánia Hivatal!

Az 1896-ik esztendő ezeréves évfordulója annak a nagyfontosságú eseménynek, hogy a magyar nemzet a mai Magyarország területén telepedett. Ez a körülmény szolgál alkalmul e nemzetnek, hogy a magyar királyságnak ezer évvel ezelőtt történt megalapítását s napjainkig való fennmaradását az évfordulóval kapcsolatosan országszerte megünnepelje. Mint jó polgárok és Jézus Krisztus hívei, e dicső mozgalomhoz, Katholikus testvérek, ti is fogtok csatlakozni!

Meg fogjátok ezt tenni annál inkább és annál határozottabban, mert a keresztény vallást e királyság területén ez ország első királya, Szent István fejedelem, honosította meg, mely vallás tanainak alapján maradt fenn s erősödött meg ez ország s volt képes hosszú nyolcz századon keresztül azt a sok kemény vihart, veszedelmet s veszített esatát elviselni s kiheverni, mely neki ez alatt

osztályrészül jutott — egyedül azért, mert legkiválóbb királyai, legjobb fiai, legvittezebb hősei mint jó keresztények a vallás szabadságáért s a keresztény elvekért vértüket is szívesen ontották.

Más államok példájára azonban az újabb és legújabb időkben Magyarországon is új rend lépett életbe; törvényeket hoztak a vallás s a kereszténység alapigazságai ellenében! Ama alap ellen, melyen az állam fölépült. — s melyen egy egész végtelenségű keresztül erősen megállott; ama irány ellen, melynek szellemében elődjünk cselekedtek s építettek, harcoltak és győztek. — Ez azonban a magyar államra nézve nagy veszélyeket rejt méhében! Mert mi föltétlenül hiszszük s meg vagyunk győződve, hogy a mint az örökélet az Égben, ugy a mulandó lét, a haladás és boldogulás a Földön is, nemcsak egyes emberek nézve, de egész nemzetekre s államokra is, az Isten bölcs, mindenható és kegyes gondviselésétől függ, annak az isteni akaratnak a teljesítésétől, melyet fia, Jézus Krisztus, által kinyilatkoztatott s mely a szent apostoli katolikus templom útján, hosszú századokon keresztül, csalhatatlanul érvényesült!

Ezért fogjátok ti Testvérek ez ezredik évben, mindenek előtt s mindenek fölött dicsőíteni az Istent és hálát fogtok neki adni kegyeiert, hogy e nemzetet és államot a lefolyt ezredév során föntartotta; és kéri fogjátok, hogy tartsa meg, erősítse s virágoztassa föl ezentul is az ő legszentebb akarata szerint; az első szent király törvényeinek

T Á R C Z A.

Bál a cipőtlenekért.

A veteránok báljának legvégét, a katzenjammerl élveztem, mikor nagyot nyitott szobámba Tegla Gyuri, a leghívatásosabb bárendező Bürgözdön. Tüzzel deklamált már az ajtónál.

Sietek veled tudatni, hogy egy fenomenális nuri készül Bürgözdön, te is rendezője vagy.

Gyuri lelkesedésére katzenjammeri hűlyeséggel főtöttem el a szájamat. Részemről ez volt a szónoki figura.

— Csak ne ódalogi czimbora, Gondolj a cipőtlen árva gyermekek didergő végtagjaira. — Mi gondoltunk, azért gondoltunk rád. Te fogod kialakítani a szállát víxolással és az idegen kosiknak felszerrel. Alkudj mint a velencei kalmár.

— Ajándékoz meg Shakespeare illusztrált műveivel, hogy tudjam, miként alkudott e tiszteltreméltó kalmár.

— Ne elménczedj! Nem vagy te színházi kritikus, Fiam! egy remek gondolatunk támadt! A «Jász-Arok-Pecser és Vidék»-nek Muskáti vizsgázott kertész fogja írni a referátát. Ha kertész, hát ért a virágnyelvhez.

A báli vérmes kilátásoknak gánesot adott a fátum, a mely képletes kifejezés azt jelenti, hogy a bürgözdői elite-bálok fényes szalája a «Levél Zöldbeka» díszes fulazata megrepedt. Olyan hasa-

dék nyílt rajta, mint akár a tordái. (Az egyik tanító el is vitte tanítványait a termophilei szoros szemléltetésére).

Leestünk a boldogság hetedik egéről. Bürgözdön szálak kevésbé állottak rendelkezésére. A mi nem a «Levél»-ben zajlott le, az világméllás óta nem volt elit-bál. A végrehajtó bizottság felosztást végrehajtó ülésen Gyurinak jutott eszébe a képtelen eszme.

— Kikért rendezzük, gyerekek ezt a mulatságot.

— A cipőtlen gyermekekért.
— Hát hol rendezhetnők ezt megfelelőbb helyen mint az iskolában.

Szóval ez el volt intézve. Menyországot varázoltunk a községi elemi iskolában a bál alkalmára. Milyen gyönyörűen főtött a nemzeti színű papírgirland, a sarga organtín, a ragyogó tükrök, meg a csilláros petroleum-lámpa, amit a postamesternél adott kölcsönbe. Szerénységem odahaza egy bárendező idegességével öltöttem magamra a báli egyenruhát, a fehér nyakkendőm nem akart sehogysen állani, azt gyűrtem, morzsoltam össze idegesen, mikor jelentékeny csoszogást hallok odakint és bekerül hozzám Véka András.

Nagy tisztességtudással ült le egy székre. E székfoglaló világosan jelezte, hogy körülményes mondani valói lesznek.

A mint hogy voltak is.

— Hova készül Bazsaj ur? — szólt hozzám a bíró.

— A bálba.
— Én is abba a sorba jövök.

— Mondja no, bíró ur, hallgatom. Éppen a nadrágomon kell egyet puczolnom. Tudja, hamar pehely száll az ilyen fekete materiára.

A bíró ur pedig megindította a szót.

Szó, a mi szó, nagyon a gazosba tévedt az urfiaknak a gondolata ezzel a tükrös bállal.

— Hogy, hogy?

— Arra feleljen elébb Bazsaj ur, mi a templom?

— Istenháza.

— Ugy-e? No, ha az Isten háza, az iskola meg a sekrestyéje. Ezt így czirkalmazta ki Szerelmes kománál az alvégi disznótor. — A dolgot eszöndes elgizgatására engem küldtek.

Elképedve kérdeztem:

— De hát mit akarnak maguk?

— Azt, aperte megmondva, hogy ebből a dából semmi sem lesz.

— S . . . m . . . i ?

— No nem, mert a község nem czérezeteti be semmiféle tükrös bállal a maga iskoláját.

— Hm! Bíró ur, hát ez a felvilágosodottság?

Hát van önnek fogalma a humanizmusról? Kétségbe vonom. Szívünk vérzik azon apátlan és anyátlan ártatlanokra gondolva, kik a dermesztő hidegben lábball nélkül baktatnak a tudományok szentélyébe. Nemes, humánus szent cél, a cipőtleneknek cipőt ösztentézni. Korunk varázsigéjének, a humanizmusnak nevében tiltakozom ellene, hogy ezt az elit-bált csúfság érje.

A bíró elégyulva szólt:

— Én elbntam ebben a klfidetésben. Mert szivemet érte e szó: a humánizmus, de tetszik tudni, könnyű oda beszélni, a hol van ész. A többi

szellemében; a nagyszony és királyné, sz. Mária istenanyja védőszárnyai alatt, kit kezdettől fogva, Szent István és Szent László királyok óta ez a királyság mindenkor tisztelt, nehéz és veszedelmes időkben segítségül hívott, mint jóságos asszonyát és hatalmas védőjét!

Mindezek alapján elrendeljük, hogy a Muraköz összes templomaiban a rendelet keltétől számított első vásár- vagy ünnepnap-i istentiszteleten:

1), az ezredéves évforduló a hívő népnek a szövekről kihirdetessék és utasítások a kövendő elvekre, melyek szerint üdvözülhet;

2), hogy a szent misének végén Mi-
atyánk, Üdvözlégy s Iiszek egy Isten el-
imádkoztassák;

3), a lelkészek meg az egész éven keresztül minden misébe, a mikor a rovatok megengedik, szombatonként: de b. Maria Virgine (ex missa votiva), vasárnaponként: de S. Stephano Rege (ex missa ejusdem) be-
illesztessék.

Zágráb, 1896. január 1-én.

György sk.,
érsek.

Erkölesek, hitéletünk.

Hogyan? . . . kérdezi a meglepett olvasó. Társadalmi lapok akarnak propagandát csinálni a vallásosságunk, a templomlátogatásunk, azok, melyek eddig a színház látogatásával törődtek. Micsoda ódsi szellemi áramlatnak kifolyása ez? Hát csakugyan sötét árnyak készülnek emelkedni a szabad gondolkodás verőfényes égére?

Valljuk meg, hogy immár túl sok is azoknak a száma, a kik magas műveltségüknek jól eső érzetében ilyen és hasonló kérdéseket vetnek föl bizalmas körben. Mintha a mai modern műveltség színvonalával megferne a szabad gondolkodásnak az a megtévedése. Akárhány emberünk van, a ki büszke a műveltségére és szellemességére, temperamentumára és világtapasztalatára, büszke a jótékonyágban dolgozó szép asszonyaira, büszke a lokalpatriotismus minden vívmányára, de a mikor vallásossága kerül szóba, akkor rendszerint kétféle a felelete.

Nagyobb társaságban a tolerancia hive, mindenkit enged a saját hite szerint üdvö-

zölni, bizalmasabb körben a sértett önértet méltóságával veti oda: mit hallgassam én a pap predikációját, mikor minden tekintetben felette állok a papomnak?

Ha vitázunk vele, a végső konkluziója az, hogy a vallás tiszteltetelmű, de elavult előítéletek rendszere. — Megengedi, hogy a vallás egykoron nevezetes szolgálatokat tett, de hogy neki szüksége volna rá, hogy erkölcsében tökéletes maradjon. — ezt alaposan vitatja.

Szóval őszinte igazmondás szerint, a művelt közönség egy részénél a vallásosság álszentkedésnek látszik, hogy ne mondjuk a korlátoltság színének.

Nem állunk valami magas erkölcsi piedesztalra, csupán sajnálkozunk e kortüneteken.

Daczára annak, hogy a vallásról folytatott eszmecserekből mindig a rövidebbet huzzuk, daczára, hogy ellenfeleinket meggyőzni nincs reményünk, a velünk született őszön, emberszeretefünk és nemzetünk őszinte szeretete arra buzdít, hogy legalább a himni tudókat közös védelemre szólítsunk a materialismus erkölcsi aszályának továbbterjedése ellen. A sajtónak profán eszközei vannak az egyház mellett, de tán ezek is számot tesznek.

Vannak még apró oázisok, melyeket az általános aszály még nem pusztított el; vannak még családok, a melyeknek felnőtt tagjai nem kénytelenek a költővel felsőhajtani: «Oh, bárha bennem is, mint egykor

Épen élne a hit, vigaszul nekem».

Azok a férfiak, kik tudományos búvár-
lataikkal felforgatták, megváltoztatták az emberiség világnézetét és világfelfogását, változatlannal, értetlenül megtartották hitüket, megőrizték vallásukat. Egy Kepler, Newton, Humbold, Darwin szellemi nagyságának egyik legszebb vonása éppen abban nyilvánul, hogy ők az emberek gyarlóságait és fogyatkozásait nem tévesztették össze a hitnek tisztaságával és magasoszló lénnyével.

A szabad gondolkodásról par excellence híres francia nemzethek egyik fia, a legkorszerűbb tudományok a nemzetgazdaságnak egyik elsőrendű művelője **Mollinari** könyvet írt a vallásról. Ebben a bölcsészeti mélyreható kutatásai, elemzése alapján hirdeti, hogy abban a veszélyes válságban, melyen a művelt társadalmak keresztül mennek, a vallás a rendnek és haladásnak nélkülözhetetlen tényezője.

Magyar Nők! Nem tagadjuk, hogy e sorokat elsőül Hozzatok intőzők; ne az képezze becsúszásokat, hogy jótékonyágtokkal hálakönyveket csaljatok ki a szegények szeméből, hanem, hogy őszinte könny rezegjen az élet küzdelmeiben elfáult férjetek szemében, midőn gyermekét imádkozni hallja!

Színészet Csáktornyan.

v.

Január 11-én, Nagy Pista jutalomjátékául Sardoou viághírű szép színművét «A szokimondó asszonyosság»-ot (Madame sans gene) adták elő. A színház csak félig telt meg közönséggel, a min annyival inkább csodálkozunk, mert e darab a hírneves francia ironak egyik legremekesebb alkotása, mely Európa legelőkelőbb színházaiában — többek között a budapesti népszínházban is — rendkívüli sikerrel lett előadva s példátlan népszerűsége tett szert. Sardoou ezen darabját mely költői hév, derült humor s művészi technika jellemzik és az előadók a darab ezen sokoldalú előnyeit kellőleg érvényesítették. A czinszeropban feketéné Teréz remekelt, kinek valótlan ézéstől, művészi lé-től áthatott játéka egyedül is elegendő lett volna, hogy az este sikerrel teljessé tegye. E sikerben méltán osztozott Vihary Elemér (Fonché),

ki a tőle már megszokott derült humorától és finom ironiától áthatott élénkséggel érdemelte meg a közönség elismerését. Fekete Béla (Napoleon) és Timár (Neipergróff) szintén jellese adták szerepeiket. Az előadás általában véve a jobbák közé tartozott s élelkebb érdeklődést is érdemelt volna.

Január 12-én «Egy csáktornyai ház titka»-cz bohózat (mely Piripócsra is épügy ráhuzható) volt kitéve, mint Vihary jutalomjátéka. Hogy mi indítható a jeles erőt, hogy ezt a hangzatos című slány darabot válassza jutalomjátékául, nem értjük. Ha a művelteletben osztoylt akarta vele vonzani s kasszadarabot csinálni, általa láthatta, hogy alaposan elszámította magát; mert erre az elemre Csáktornyan tázaszokdni nem lehet, s hogy meg az intelligenciát a minden józlést kizáró, nagy hühoval hirdettet üres czímmel alaposan visszariasztották. elarulták a máskor sem valami telt, most meg épen üres padosorok, mely kövülmény nagyon is lehangoalan hat arra, ki a színészekkel együttérez; ki örül sikerüknek s sajnálkozik, ha ügyük kellő méltánylásban nem részesül. Pedig ez egyszer maga a darab volt oka a részvétlenségnek s az anyagi szemponton kívül erkölcsi tekintetben is sajnáljuk ezt a körülményt, mert Vihary találhatott volna irodalmi színvonalon álló darabot is, hol jeles tehetség, melyet a közönség mindenkor méltányolt, teljes mértékben érvényesíthette volna. Így csak jögyekezettel jegyezhetünk föl, melyet az összes színészek kifejtettek s a sok tapsot, melyet maga a kiváló komikus jobb szerepre méltó jeles játékaért s ez egyszer Nagy Pista kiváló ügyesen alakított czigány-nuzsikusaért a nagyszámmal jelenvolt lelkés fiatalágtól kapott.

Január 13-án, mint utolsó előadás bérletben, az «Otthon» volt közkívánatra másoron, másodsor. Hogy mekkora lehetett ez a «közkívánat», tanúságot tett róla az üres ház. S így sem a játékosok, sem a hallgatók nem melegedtek föl valami különösen, mihez a teremben uralkodott hidegnek is tetemes része volt. A mi mellesleg megjegyezve, általános szimptoma volt az egész szezon alatt. Az igaz, hogy a gyöngén fölkarolt társulattal szemben lelketlenség lett volna e tekintetben is igényeket támasztani, de másrészt viszont aligha eszlódunk, ha a teremben általában uralkodott, sokszor didergő hidegnek tudjuk be a buzgó színtársulattal szemben tanúsított tartózkodást. — Az utolsó előadás tetejébe egy u. n. búcsúelőadást is hirdettek s hogy nagyobb vonzódást legyen. Balogh izr. főkéntört kérték föl közreműködésre. Az érdeklődés azonban nagyon megesappant, a mikor híre terjedt, hogy kántorjának a hitközség a föllépést megtiltotta, noha csak a szegény színészek fölségélyezésére s eskák a fölvonások között, tehát nem magában a darabban lépett volna fel énekeivel. Így a «Kölesönként feleség» cz. francia bohózat előadása sem került, mert nem volt közönség, melynek előadhatták volna.

S ezzel a színi-évad Csáktornyára nézve e télen véget ért. Tanúságot eleget meríthetünk e rövid hónap alatt. Szomoruan tapasztaltuk a többek közt, hogy a magyar színészek nem részesültek abban a pártolásban, a mely támogatás a magyar színészetet, magyar földön megilleti. Hogy mi volt ennek az oka, nem kutatjuk; hogy a színtársulat lelkiismeretesen állotta meg helyét, láttuk. S csak azt konstatáljuk, hogy a szegény magyar színészek mint valami vert had vonultak ki Csáktornyáról, hogy menedéket találjanak Perlakon, a hova néhány előadásra őket meghívták. Kívánunk nekik minden este telt házat s sok szerencsét Kis-Czellben!

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kérelem.** Az új év elején abban a reményben nyitunk új előfizetést a «Muraköz» 1896-ik évi folyamára, hogy a ugyközönség méltányolni fogja a kiadóhivatal azon áldozatát, melylyel lapunk külső alakját csinosossá, tetszetősébe és olvashatóbbá tette. Ugyanis lapunkat új-év óta teljesen új betűkkel nyomtatjuk úgy, hogy kiállításra bármely nyomdának becsületére válnék. Azzal a kéréssel járunk tehát lapunk régi barátaihoz, vidékünk és városunk közönségéhez, miszerint szíveskedjenek lapunkat ismerőseik között ajánlani, arra előfizetni s előfizetőket gyűjteni. Ugy a szerkesztőség, mint a kiadó-

hivatal arra fog törekedni, hogy lapunk minden tekintetben megérdemelje a közönség pártfogását. Lapunk előfizetési ára marad a régi: *Egy évre 4 frt. — Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.* — Amidőn még a tartozások s az új előfizetések beküldését kérnök, maradjunk kiváló tisztelettel:

A kiadóhivatal.

— **Halálozás.** Múlt vasárnap részvétellel említettük, hogy városunk birája, *Molnár József* ur. súlyos betegen fekszik s hogy betegsége igen komoly aggodalmakra ad okot. Városbíránk állapota a múlt héten egyre rosszabbodott, s alig volt kilátás a betegség kedvezők lefolyására. Orvosai konziliumot tartottak fölötte, hétfőn már a halotti szentéseket is fölvette s azóta fölbbel volt magánkivül, mint eszméletlenül. Súlyosbította baját a vérömlény, mely agyában képződött s az általános gyöngeség, mely annyira erőt vett rajta, hogy csütörtök óta folyton eszméletlenül feküdt, míg tegnap délfen, 1 1/2 órakor, a könnyörülő halál, 62 éves korában szenvedéseitől meg nem váltotta. — Még alig mulott el fél éve, hogy város polgárságának bizalmával bírói székét elfoglalta. Fíatalos lelkesedéssel látott hozzá új hivatalához, tele reményekkel, telve idealizmussal. S mielőtt még alkothatott volna valamit, máris levezálta a kerülhetetlen halál! De azért kivásva polgártársainak elismerését s kiérdemelte azt az általános részvételt, mely utolsó útjára elkíséri! Temetése holnap délután lesz. Nyugodjék békével!

— **Kinevezés.** Az igazságügyi m. kir. miniszter Voszagh Györgyöt az alsó-lendvai kir. járásbírószághoz inokká nevezte ki.

— **Hymen.** Pataki Viktor tanító a napokban tartotta eljegyzését Farkas Szidi menedékházi vezetőnővel Kotorban.

— **Anyakönyvi statisztika.** A polgári anyakönyvvezetés első negyed-évében Kotorban 47 születési, 48 halaloási s 5 házasságkötési eset jegyeztetett be; az összekelt 5 pár a templomba is elment és igénybe vette kivétel nélkül az egyházi áldást.

— **Körvadászatot** rendeztek múlt vasárnap megint, most a beliczi határban. Murai Róbert vadászterületén. Ez alkalommal 12 vadász 99 drb. nyulat ejtett zsákmányul. A vadászat befejezésével kedélyes vacsora volt a Murai-kastélyban, a honnan csak késő este oszlottak szét a társaság tagjai.

— **A helybeli vasasztal** látogatott gyűlést tartott f. hó 14-én Bernyák Károly előülése mellett, mely alkalommal Molnár Elek választották meg a társaság alelnökének. — Elhatározták ezúttal, hogy a törzsasztalnál, Pecsornik Ignác vendéglőjében, a jövő hét csütörtökjén társas-vacsorát rendeznek, melyen a rendes tagokon kívül a tagok által bevezetett egyéb vendégek is résztvehetnek. E kedélyes mulatság rendezésével az elnököt bizták meg, czigányvajdának Fárnek László drt választották meg ez alkalomra.

— **A Mura folyó** — mint Kotorról írják — teljesen befagyott, miért is az átkelés rajta lehetetlenné vált. Az előljáróság azonban intézkedett, hogy a közlekedés a murántuliakkal való érintkezés megakasztva ne legyen, miért az átkelést mesterségesen előállított jéghiddal pótolják. Így a közlekedés Kotoron keresztül Kanizsa felé, ismét helyre van állítva.

— **Meghívó.** A Muraközi Tiszti Öns. Szövetkezet f. hó 26-án, vasárnap, d. u. 2 órákor az elemi iskola helyiségében rendes évi közgyűlést tartja, melyre a tagok ez uton is tisztelettel meghívotnak. Csáktornya, 1896. január 13-án. Targysorozat: Az elnök

és főügyelőbizottság jelentése; a fölmentvény megadása; az igazgatósági, esetleg főügyelőbizottsági tag választása; indítványok. — **Alszeghy Atajos**, elnök.

— **Ballon-kaptif.** Városunk egyik derék, előre törekvő fia, **Stefán Kálmán** mérnök, hosszabb kísérletezés után egy eredeti szerkezettű léghajót konstruált, melynek előnye az eddig feltalált efféle fölszálló hajókkal szemben az, hogy nem légszuszé, de saját találmányu melegített levegővel töltetik meg; hogy tüzveszélye nagyon kismérvű s hogy hordereje tetemesen nagyobb, mint a mekkorával az eddig bemutatott ily ballonok rendelkeznek. Találmányát a legilletékesebb helyeken, úgy Budapesten mint Bécsben a legteljesebb elismeréssel fogadták; az ezredéves országos kiállítási bizottság meg engedte neki, hogy a felszerelt léggömbbel a kiállítás területén, a kiállítás tartama alatt, léghafózási mutatványokat eszközölhessen. A ballon 200—400 m. magasságra fogja fölszállítani a kíváncsiakat, kik bizonyára ritka élvezetben fognak részesülni ama nagyszerű perspektíva által, melyet a nagy magasságból a mélyen alant elterülő világáros s tündéralkotás a közönségnek nyújtani fog. A kivétel merészségét még inkább méltatjuk, ha tudjuk, hogy a párisi világkiállítás csodaalkotása, az Eiffel-torony, csak 300 méter magasságra segítette föl a látogatókat, a léghajóval meg 400 m. magasságot is fogunk elérhetni, a nélkül, hogy a mászás s lehangoló fáradsámai a magasságból nyújtott gyönyört csak parányi mértékben is csökkentenék. A léghajó, melynek hajójában a dispoziciók szerint 18 személy fog a legnagyobb kényelemmel egyszerre helyet foglalhatni, bizonyára egyik legérdekesebb vállalata lesz az országos kiállításnak s az érdeklődést a fiatal mérnök találmányának sikere iránt városunk közönségének körében önként értelmőleg a legnagyobb mértékben felkelti.

— **Táncmulatság.** A perlaki önk. tűzoltó egyesület február hó 2-án, az ottani «Társaskör» helyiségében tombolával egybekötött táncmulatságot rendez.

— **A helybeli tűzoltóság vagyona.** A beküldött lelláról kitévésőleg a helybeli tűzoltóság szertárában 3 db. nyomó és szívófeccskendő, egy hidrofór, 9 db. létra, egy feccskendő-elököcsi, 384 méter hosszú kenderfömlő, 1 db. fömlőszekér, 1 db. létraszállítószekér, 24 darab vert kut-vascső van elhelyezve; őriztetnek ott továbbá személyi és tűzoltó-szerelvények s hangszerek is, melyek a butorokkal s 1 db. egyleti zászlóval egyetemben 4735 frt 41 kr. értéket képviselnek a vagyonkimutatás szerint. Ily gazdag felszerelés mellett bizony elég szegényes az a helyiség, hol e szerek őriztetnek s kívánatos volna, ha a tűzoltóságnak kifejezésre juttatott óhajához képest megfelelő szertárról a város gondoskodnék.

— **Gyermek-járvány a Felvidéken.** Felső-Muraközben, különösen Stridó környékén, a mint minket értesítenek — alig kezd fejleteni a nép a múlt évben grasszált himlő-járványt, már is felüti fejét a gyermekesereg másik rettenet réme, a difteritisz. — Eddig szörvényosan szedi ugyan áldozatait, kivált a 2—6 évesek seregéből, de azért, tekintve a nép indolenciáját s a természeti viszonyokon is alapuló gyöngye hatóság ellenőrzést, komoly aggodalmakra ad okot a járvány.

— **A helybeli Társaskör** f. hó 12-én tartotta meg Ziegler Kálmán kir. közjegyző elnöklété alatt rendes évi közgyűlést. Megnyitójában hosszabb beszédben számolt be az elnök a Társaskör tavalyi működéséről.

Utalt azokra a nehézségekre, melyekkel a Társaskör a tavalyi év folyamán, a zárlat bérleti viszonyok következtében, folyton találkozott. Reméli azonban, hogy a nagyvendéglőnek eladása folytán a helyzet javulni fog, a mennyiben máris birja az új tulajdonosnak ígérését, ki teljes készséggel helyezte kilátásba egy kellemes otthonnak berendezését a társasköri kényesebb igényeinek is megfelelőleg. Kéri tehát a tagokat, szívesítsék különben jogos igényeiket szűkebb határok közé mindaddig, míg az elnökség ebbe a helyzetbe nem juthat, s akkor nemcsak szellemi érintkezési helye lesz a Társaskör a város intelligens elemeinek, de tekintettel fog lehetni a kaszinói tagok családjaira is, kik megfogják találhatni akkor a kör helyiségein belül azt a szórakozást, melyet a Társaskör intézményétől joggal elvárhatnak. — Az éljenzéssel fogadott megnyitó után Polyák Mátyás pénztáros tette meg szokásos jelentését, melyből kitetszik, hogy a Társaskör anyagi viszonyai rendezettek. A közgyűlés az átvizsgált számadásokra nézve a fölmentvényt a pénztárosnak megadja. — A Társaskör hírlapjainak s folyóiratainak árjeltét új albérlébe való adása után a gyűlés véget ért. A kaszinónak ez idő szerint 82 rendes, s öt külső tagja van.

— **Paraszt-észjárás.** Stridórol írják, hogy Bunicesk Péter nevű éjjeli-őr már néhány hete súlyos belső bajban szenvedett. Hogy fájdalomtól könnyítsen, egyik őrizetlen pillanatban hosszabb vágásokat ejtett borotvájával hasán. A mikor környezete és a hatóság közegci kérdőre vonták e miatt, azzal indokolta cselekedetét, hogy roppantul fullasztotta és feszítette belsejében a levegő, ennek akart a vágásokkal utat nyitni. Utat nyitott azonban ezzel lelkének is, mert az orvos műtete és gondos kezelése daczára, kínos fájdalmak között halt meg a napokban a nagy vereszes követkedésben.

— **A helybeli jótékny célú nőegylet** Bernyák Károlyné elnöklété alatt f. hó 5-én tartotta meg évi rendes közgyűlést. A titkári jelentésből kitűnt, hogy az egyesületnek tavaly 79 tagja volt. Ezek közül kettő jobblétre szenderült. Az elhunytak iránt való részvételt a gyűlés jegyzőkönyvileg örökítette meg. Az egyesület jelenleg 84 tagja van. Rendes havi segélyben részesült 21 szegény. A karácsonyi ünnepek alkalmával Frász Tamásné és Tóth Lajosné egyleti tagok könyörödmányokat gyűjtöttek. Be gyűlt összesen 106 frt, melyhez az egyesület saját pénztárából 14 frttal járult. A fent említett összesen 24 tanuló számára eszmát, 18 szegénynek tüzelőfát vettek. A fát Fischerné D. Betti, Probst Ferenczné és Tóth Lajosné egyleti tagok szereztek be. Ugy a gyűjtéssel mint a fa beszerzésével foglalkozó unokának szíves fáradságukért a közgyűlés jegyzőkönyvileg köszönetét fejezte ki. — A pénztáros jelentéséből kiderült, hogy az egyesület bevétele 576 frt 69 kr. volt, kiadása pedig 570 frt s így maradt 6 frt 69 kr. fölöslege. Az egyesület jelenlegi vagyona 2830 frt 57 kr., mely az elhunyt ében a kamatok hozzáesatolásával 160 frt 99 krral szaporodott. A múlt év november hó 19-én tartott választmányi ülés alkalmával az egyesület pénztárának megvizsgálására kiküldött bizottság tagjai Benács Stana, Bernyák Károlyné, Fischer Endréné, Kollarits Mihályné — a pénztárt január hó 2-án megvizsgálták, azt rendben es helyesen kezeltnek találták s ennek kapcsán Frász Tamásné pénztárosnak a felmentvény megadása mellett szíves fáradságáért és az ügy iránti meleg érdeklődéséért jegyzőkönyvileg hálás köszönet fejeztetett ki. A közgyűlés határozatából jövőben 26 szegény fog segélyben részesülni. A jegyzőkönyv hitelesítésére Kollarits Mihályné és Tóth Lajosné egyleti tagok kérték fel.

Felelős szerkesztő: **MARGITAI JÓZSEF.**
Segéd-szerkesztő: **ZRINYI KÁROLY.**
Kiadó és laptulajdonos: **FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).**

Sve pošiljke tiču se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

Knjižara **Fischel Filipova**, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjedan jedanokrat i to: vu svake nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . . 4 frt.
Na pol leta . . . . 2 frt.
Na četvert leta . . . 1 frt.
Pojedini broji koštajē 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe 1 fal računaju.

Službeni glasnik: «Čakovečke Šparkasse», «Medjimurske Šparkasse», «Šparkasse Okolice Čakovca» i. t. d.

Človečji stan.

Človečji spol po celi zemlji je rezirjen. More živetl tak pod žarkim; kak pod naj-mrzlešim pojasu zemlje. Samo vekivečnim snegom i ledom pokritu zemlju nemora stanovati. Stan ga obrani tak od divjih stvari, kak pred vremenom, decu bole sigurno si more odhraniti su stanu. Ali vu stanu sva-kojačke razloge najdemo pri ljudih.

Vu Novi-Kaledoniji v zimi vu zemlju luknje napraviju i tam stanuju. Eskimovci takaj luknje kopaju vu zemlju, odsgor grede napraviju a stene pak iz šibja spiteju tak, da se cela hiža od zvuna tak vidi, kak brez-ljak! Na serdini krova luknje ostaviju, to je oblok, rafong i vrata. Vleti pod šatorom stanuju, v zimi z leda i snega delaju još hiže. Moremo si premisliti ono zlo, kaj oni ljudi moraju pretrpeti. Vu Severni-Ameriki takaj svojega stana imaju ljudi: zimskoga i letnoga. Zimskoga tak (napraviju) delaju; Visoke i duge šibje zdeblešim krajom vu zemlju zapiciju a od sgor pak skup zvežeju. Celoga s bivolskom kožum oblečeju. Iroker indijaner i već 6 m. široke i 15 m. duge hiže imaju; vu tim stanu i komore imaju i za više obiteljov je napravljeno. Patagonci stupe zabijaju vu zemlju, na stupe grede deneju i celu hižičku s kožum pokrijeju. Te hiže su 3—4 m. široke i 5 m. duge.

Vu Novi-Guiniji papui na stupe delaju hiže. — Koj neger više žen ima, za

svaku extra kalibu napravi. Negde s kamena su te kalibe, druge pak su pletene i zblatum pofrajhane. Krov je z listjum pokrit. Drugi negri na štiri vogle delaju hiže, prem tam, gde su europanci. Tu već oblaka z glaža napravljēnoga najdemo. Hiže su s pločom obkoljene. Hottentotti s kitja delaju hiže, koje su 3—4 m. široke i 5 m. duge.

Kirgizci i mongoli vu k kostu spodobnim šatoru stanuju, koji su 3 m. visoki. Šator je s kožum oblecen. Pri zmožni zemlja je stepihom pokrita. Z leve strani su žene a z desne pak mužaki. Koji polja obdelavaju oni si sblata, malo gda skamenja delaju hiže. — Vu Peržiji zblata delaju hiže s jednakimi krovij. Svaki spol ima svoju hižu. Bogatusi z glaža a siromaki z papira imaju okloke. Na podu su tepih.

Vu Egyptomu zblata su hiže. Finni zdreva si napraviju stan.

Vu Chini već i palače najdemo. Vu Chini je toliko ljudih, da i na vode moraju hiže zidati. A vnogo njih stanuje na ladjah. S kim je spametneši puk, s tem lepše, vekše i čisteše hiže ima

Božičnji poslovač.

Napisal: **Jókai Mór.**

Zatim prešla su ljeta; na prešestnost staroga zmotanoga, nórōga bōgca (prosjaka) zaboravili su već vsi ter ga samo po tom su poznali, kaj je išel kupovat gde bi kaj

videl za jesti i nikaj nije zabadava prosil; — navēk je plačal — s kamēnjem; plačal — nije niti brojil. Milosrdni su ga ljudi pustili vu norosti, da je dal cēnu onoga, kaj su mu darovali kakti almuštvo.

Samo jeden dan vu godini nije išel »kupovat« — i to na božić. To je, rekel je, znameniti dan, na takov dan, nesme se niti prodavati niti kupovati; onda se smē samo almuštvo deliti.

I on je delil siromakom, bōgcem almuštvo; ljepo gladko kamēnje; mladim po jednoga, a po dva starim: »to je srebro, to je zlato«.

Na večer je pak dugo hodal po vulicah i gledal, kak se žuriju kočije, kak se žuriju ljudi. Vsaki ima kam iti, samo on ne.

Onda se je razzalostil i počel se po malo zmišljavati, da je negda i on imel na takov dan kam iti, imal je tih, miren stan, toplu sobu, pohižtvo; prestri stol, okolo stola vesele goste, smijuča se mlada lica! . . .

Hm! smijuča se mlada lica! Kam je to vse moglo izniknuti? To je bilo, tak zdavnja, zdavnja, da već nigdo nebi znal to povedati.

Jedne božične večeri tak su svēfile svēće iz oblaka razizemne hiže na vulicu, a dva siromašni oćeci tak su se čudili, gledeć vu oblaku vsakojačke liope stvari koje su bile vu oblaku izložene! Stari prosjak išel je k tim dečecom, da vidi, kaj oni glediju.

Z A B A V A.

Najdragše Bogastvo.

Na gorskoj obali razvalina stoji, Gde Dunav veličastni šumiće se vali. Tu lesketal je v suncu negda se okol grad, Njem bival blizo Tursko kršćan človek begat.

Imal je blagu ženu, nje srdce časti vsi, Imal je kćer prekrasnu, ki daleko slovi. Ta kći mu doživila je komaj petnajst let, Vitežki mladenec je vsak za nju za vzet.

Pokraj te lepe kćerke igral se bratec mlad, Skakal je po livadah, nabral cvet i sad. A sestra rajska slika vodila angeleka, Ga zove, opominja i ruku mu dava.

Pa kad večernje sunce na gradu križ zlati, Na svodu pa Nebeskom se zarija žari. Već sta se neigrala sestra i mali brat, Ostavljata livade i vračata se v grad.

A tu jeklena ruka pograbi divnu kćer, Jaj! vikne krik zdvojčan — a kak prognana zver. Beži, bleđi preplašen do doma mali brat, Do grada naglo steče, dospe do glavnih vrat.

Tu: »Tata! Mama!« vikne, da v gradu zajeeč' Opečan paste vaklikte: »Sestrice već nije«.

Kaj! Otac zezvedava, a sinček se ihtl I pol z rukami kaže, kaj pol izgovori.

Sad Otac vzeme pušku, opase dragi meč, Zajaše konja belca, ga kati blik gonec. Pa već na turskoj medji ropare dobi žnoj, I žnjimi boj nevaren krvavi začne boj.

Na prvoga nameri . . . v krvi leži vubit, Po drugom mahne zmecem, razkolje ga srdit, Još trećega zabodne, da stegne se ob tla, Dol s konja omedlela šnjim pade devojka.

Nastane silna bura drevje tiska do tal, I Dunav na obalu zagan ja, meče, val. Čelasto vzeme otec i valček v nju vlovi, Da s vodom kćerku zmoči, se opet prebudi.

Ta otca se oklene, mućec na jem visi, I bura se potihne večernica blišči. Kćerkicu otac k sebi na konja dene sad, V objemu mlke srećen vrne se dimo v grad.

Kad pak se gradu bliži, noć ga pokriva već, Iz konja kćerku vzeme, taj biser svoj cveteć Žnoj gradu gor koraka, za rukiću pelja, Na krilu mile žene deteta dragoga.

Do štenge još nedojde, Nebo se zažari, Iz strehe plamen bukne i v ogaju grad stoji, Na vrata s puškom tresne, željezni špor pusti, Iz ognja spelja ženu, i kćerki žnoj hili.

Sad vu zdvojnosti tih objimaju se vsi, A grad kak strašna bukla šumi, poka, guri, I kakti grom z nebesa, kad tresne vjasn dan, Zavikne bleđa mati: »Moj Sinček! moj Milan!

Vioj zdvojnosti još otec pusti se vžar ognjem Gde sinček zla ne sluti i spava slatki sen, Z močjum ulomi vrata s sinčekom van beži, Za jim se zruši pokrov i v Dunav odleti.

I gologlav pred Bogom deteta gori držeć, Spusti se na kolena mest svojimi molće: Sada moći tovradne, končajte, kaj imam, Bogatstvo sem najdražje Otec, iztrgal vam,

Ponašil:

M. Kutnyák.

Pripovedka od kačih.

Veber Ernő bogataš svojim stroškom obhodil je najglasovitneših i najnepoznatih mestih i od toga svojega pogibeljnoga puta krasnu knjigu je spisal, vu kojoj se osobito spomene iz kačih.

Basutoiland pun je najčemernešemi kačami. Kafferi se već i zato bojiju od kačih, jerbo misliju, da mrtvih ljudih duše nosiitu vu sebi i ako šteru zakoleju, onda se rezrdi on mrtvi, čija duša je bila vu kači. Najbolje je razširjena kača ašpiš, koja proganja tak

Vu maloj razizemnoj sobici bilo izloženo božić drveće, veselje dece, pelda angela. Jedno ljepo borovo drveće; na vsakoj mu grančici ljepi dari medeni kolači i kolačeci dervene sablje, derveni konji i angeleki iz cukora, kaj su za dobru dečicu ljubeći roditelji povezali na pisane pantleke, dočim su na vsakoj grančici vužgali po jednu malu svjećicu.

Božićno drveće obkolilo je četvere dece, peto dēte držal je na rukah mladi otec, na čije se je rame naslonila ljepa mlada žena. Šesto angelsko licece posmechavalo se iz majčine postelje.

Kakov je blagoslov vu toj hiži. Dēca su vsa tak ljepa, tak zdrava, roditelji veseli; sjaja, bogatstva nēga vu njihovoj hiži, ali ima ljepog življenja i zadovoljstva!

Stari prosjak je vse to tak pregledaval črez oblok. — Zmišljaval se je vrlo mračno, da je on ta dvojca lica negda poznal, kad jož nisu imala šest dragih spodobah. Bil je negda nekakov bogat čovek, on je imal jednu šticečnicu; tu je vkanil, lišil vsega; vzel je to ženu siromašnu čovek; takva pripovest došla mu je vu glavu.

Florina je bita ta srečna familija. Dobra deca dobila su dare vu vsakom daru bilo je još nekaj skrito, po jeden srebreni penez, čemu se deca tak znaju veseliti, akoprem još neznaju zakaj je?

Dvoje, troje od njih šeptalo je med sobom, kaj bi napravili s tulikemi peneci. Za slašice, zakaj bi dati dal? Dobra deca toga nečeju, imaju domaj kaj jesti. — Da ih čuvaju i broje? To priviči čoveka na skrtost, skupost, i oduđ nastaje nemilosrdnost. — Tam vuni pred oblokom stoji dečec, još k tomu dva, oni nēmajū božićnoga drveća, mōrti niti drva da bi si zakurili peč, mōrti niti hižice, gde bi stanovali; dajmo njtm te srebrenne penenze. — Prošili su za dopušćenje svoje drage roditelje; otec i majra sa suzami radosti su dopustili; dva najjakši dečeci su otišli vun, da razdeliju penenze malim bogčecom, siromakom.

Kad su im već vse dali, spazili su, da podrapani čovek prosjak na voglu na ka-

meu pred hižom sedi i zalostnimi očmi gleda na nje.

Došla su deca nazad vu hižu k roditeljem, ter su je počeli prositi: »Tam vuni sedi čovek bōgec, tak zēbe, tak gladuje, — dejte, da ga dozovemo nuter, da kaj bude jel, da se ogrije, — i tak je za me prevnoga jela, niti Karlek nije hotel jesti, niti Jotanka; Piroška, vsi budemu mu dali jesti od svojega, toga se bu mogel najesti.

Roditelji su dopustili, da deca dopeljaju prosjaka nuter.

On s težkom mukom koracajuč, za vsaku ruku drži ga jedno dēte. — Nezna govoriti, samo gledi pred se. Posadili su ga poleg tople peči, dali su mu jesti, piti, i seli su si okolo njega veseleći se kak mu ide vtek.

Roditelji su presenečeni gledali ua te poteze lica; strah pretvoril vu sažalenje pak kad su ga po malo prepoznal... srce im se na taj prizor stisnulo vu psih.

Kad se je čovek dobro najel i napil, pristupili su k njemu, prijeli su ga za ruke, ter mu milim, batrivičim glasom su rekli, nek več niti nejde od njih, gde ih je tuliko bude još i za jednoga čoveka mesta. Naj ostanu pri njih do smrti;

Čovek im na to drhčućim glasom odgovori, da bude ostal pri njih.

Tovaruš izvadil je svoju opravu, ter ga mesto starih krpah opravil svojim toplim kaputom, — deca su donesla ua jenkrat vankoše blazine; gde ih tuliko spi, lahko je tam još za jednoga prestrēti; ali proti nikomu tuliko, kuliko proti ovim.

Porobil je svoju šticečnicu upravo na dan njezine svatbe, upravo na sveti božićni dan; i evo opet je božićni dan, a nesrečna familija prestira mi stola, dēla postelju za — prosjaka (bōgeca).

— Tu bum ostal, lu budem ostal, rekel je pred njimi drhčućim glasom, samo prvlje idem vun, da vidim na nebu, jeli je već izišla ona zvězda, koju ja iščem?

Stoga je izišel vun, zvězde nije našel, na nebu, ali je našel jednu suhu akaciju vu vrtu; na njoj se obesil... na sveti božićni dan.

Bog se je smiloval duši siromašnog nevoljnika.

Glād Ferencz.

KAJ JE NOVOGA ?

Nova godina.

Godina 1396. je prestupna godina, a pokedhob se takove godine opetuju vsaka četrtne godine, to bi i godina 1900 morale biti prestupna: Ali tomu nije tak akoprem se ova brojka po staroj reguli za računanje prestupne godine daje deliti prez ostatka. Naše zemaljske i sunčane godine računaju se po dobi okreta zemlje okolo sunca. Za Julija Cezara računali su da to vrēme iznosi 365 dana, t. j. za 5 vur 48 minut i 45 sekundah manje, nego li vu istinu je. Pokedhob to iznosi skoro 6 vur ili 1/4 dana, to je Cezar odredil, da na vsake tri proste godine imade sljediti prestupna godina od 566 danah, ter da se vu prestupnoj godini doda mēseću februaru vu jeden dan i tako zaradi gradjanskog reda godišnje dobe navěk dojdū vu iste mesece. Tako uredjeni kolendar zove se Julijanski. No i taj se ne slaže točno s pravom sunčanom godinom. Jer pokedhob uvrštjuje za 11 minutah i 15 sekundah previše, to iznosi višak vu 400 godinah do 3 dana, a godine 1582. po Jezusu iznosil je već 10 danah, pak je početak protuljetja dospēval po kolendaru već na 11 mēsto 21. marcuisa, ter se rimski otec papa Gregut XIII. odredil, da se iz 4. oktobra godine 1582. napiše 5., nego 15. oktobra da se vu dalnjih 400 godinah izpuste tri prestupna dana. Po tomu imade vsaka četrtna godina biti prestupna, izuzev sekularne godine 1700, 1800 i 1900 i tako dalje, ko: jim se prve dvē brojke 17, 18, 19 nedadu deliti sa 4 prez ostatka. Godina 2000 bude opet prestupna, kak i godine 2400 i 2800. — Zanimivo je takaj, da mēseć februar 1896. ljeta ima vu 29 danah pet subotah.

Kraljica španjolska-obranički sudec.

Republike Ecuador, Columbia i Peru odebrale su španjolsku kraljicam obraničkim sudcem vu pravdi za odmerenje granice izmedju tih državah. Ovo je prvi put, da je žena na tronušu odebrana sudcem vu međunarodnom sporu. Naravno je, da budu stvar izpitati (preštudirali) španjolski pravnici (prav-

ljudi kak živinu. Sve skup štiri noge je duga i tak debela kak jeden vekši piškor. Telo joj je modro i črnkastami piknjami napuhjena. Od te kače Veber jedno strašno pripovedku poveda.

Jeden marov je bil naprodaju, ar mu je gazda vumrl. Jeden jaki Holland ga je kupil, koj je za tjeden dan vumrl. Za deset danov opet je imel marof gazda, koj je takaj za kratko vrēme spustil dušu. Marov je dobil i tretjega gazdu, ali za badava i taj moral preminuti, ei je barem prije zdrav bil. Zatem su zabadava ponujali marofa, nega nitko štel. Susedi su mislili, da je zakleli. Tam je ležato štiri jezero mekot zemlje, nega nitko obdelaval.

Nazadnje našel se jeden mladi čovek, koj je za 50 funt šterlinga kupil marofa. Svaki je zijal toga hurmaka i već su obredili da bude mu spreved. Samo da taj novi gazda nije štel vmreti, nego mesto toga napravil je svoju sreću. Kak se nutri zaseli, taki je pregledal sve i našel je zroka, zakaj su morali štiri gazdi jen za drugim preminuti. — Prvi gazda je na jednu ašpiš kaču stal, koja ga je vgrizla prek čez potplat čizmin i potrla si je zuba. Drugi gazda obuje nove čizme vu kojih je taj giftni zub bil i

podnese žalostnu smrt. Tak je bilo s tretjim i četrtim.

Pirka je strašno duga, pepelnata i giftna kača. Kafferi ju ovak zakoleju. Paziju, kad i devu luknju; kad je već nutri, hitro zapičuju pred luknju, jednoga oštroga noža tak, da mu špic, vun, stoji kad pirka pomalem vun oče lti iz luknje, razpari si črevo.

Najpogibljeneša je pantlek-kača, koja je samo jednu nogu duga i drobna, kak drela. Koga ogrizne, on na jednutp počni, kak vuglen.

Putšongan kača nije čuda vekša, kak prveša. Deset metrov visoko skoči i metne se na človeka. Kafferi se tak braniju proti njoj da si velikoga kamena deneju na glavu, na kojim se putšonga zatuče.

Vu Natalu je Imamba kača, od koje se tak bojiju, kak od žute smrti. Petnajst nog je duga i tak debela, kak jedno šest lēt stare drveće. Strašno je divja i drzovita. Druge kače se skrivljeju pred človekom, Imamba pak ran na njega čeka. Smrtni sud onomu koga vgrizne. Pol vure je dosta, da najjakši i najzdraveši čovek se uništi. Divji ljudi proti svaki giftni kači imaju dobro vračstvo, samo za Imambo nemaju.

Jedna mlada negerica jedno jutro rublje je prestiral na plot i za kratek čas strašno

zavikne. Susedi se skup zbežiju i pred sobom vidiju ženu mrtvu. Vu travu se nekaj giblte i na jenkrat znikne: Imamba je bila.

Jen večer P... ide vu hižu, odpre vrata i vu oni minuti ju zatvori, ar spazil je vu vuglu jednoga svetloga stupa. Imamba je bila, koju onda čez oblok strelil. Jenput je jedno dēte vgrizla, koje je taki kak vuglen počrnulo.

Človek se nemore braniti proti njoj, zato je Bog postavil jednoga štrka, da se jako nenaplodi. Taj štrk s kačami sa hrani i Bog se smiluvaj onomu, koj bi jednoga stretil.

B... doktor zna! je, da jastreb smrtni neprijatelj je kačam, zel je iz jedne grnjezde dva mlade jastrebe i odhranil njih je zmesom. Kad su već dost jaki bili, pred jenim društvom pustil jej ednu giftnu kačiu i donesil je nutri jastrebe. Kak su jastrebi spazili kaču, odmah su se na nju hitili i šteli su ju rezrgati. Kača se vu kloplen spravi i počme griziti proti jastrebom. Sad je doktor drugu kaču, koju je ran onda dal vloviti, del med jastrebe. Jen ju taki zgrabi i kak se goder hitala kača, rezbil njoj je glavu s klunom i pojel ju je. Drugi dan opet druge fele kače je metnul jastrebom, koje su oni taki poždrli. Da se osvedoči, jeli škodi gift jastrebom, metnul je viperi

doznanci) i ministarsko vijeće i predložili kraljici odluku. Preporno zemljišće obseže 50.000 englezkih kvadrat miljah, ter je bogato vsake fele drévom, gumom, kafom, kakaom sladorovom triskom, kin'nom vanilijom i s drugim biljem. Tim zemljišćem teče amazonska rěka. pak je ono i spretno za izvoz robe. Ako bi se udovoljilo zahtjevom Columbiye i Perua, Ecuador bi se jako pomenjšal i njegovi dohodki snizili.

13 godišnja majka.

Voditelj maticah vu Szegeinu prijavil je tamošnjemu velikom županu (főispánu), da je 13 godišnja Etelka Husz 30. novembra rodila kėerku. Pokedob vu ovom slučaju predleži prekršaj, koji se imade ureda radi kaštigovati, prijavljena je stvar državnomu odvjetničtvu.

Gorući snėg.

Doktori su već od duže vremena opazali, da snėg, koji duže vremena leži vu dvoriščih, veoma pospješava influencu, jer sakuplja razne miazmatičke tvari i oborine i postaje tak pravo veliko smetišće. Vu Budimpešti su zaradi toga došli na misel, da snėg sa dvoriščah vu velikih hižah više neizvažaju, već da ga zežgeju. Snėg se skupa zmeće na velike kupe, a vu sredini kupov načine se lukuje, vu koje se postavi katran. Onda se katran vuže a snėg serazstopi. Takvu probu su učinili vu Ganzovoj hiži na quaiu, pak je izvrstno izpalo. Snėg je pol vure raztopljen. Strošek je iznosil komaj tuliko krajarov, kuliko bi odvažanje bilo koštalo forintih. — Probatum est.

Kraljica Natalija vu Belgradu.

Odkak se je kraljica Natalija povrnula vu Belgrad, vu kraljevskom se konaku (vu palači) opet javil radosten život. Dok mladi kralj kakti neženja (leđičen) živi vu mužkom društvu, dolazkom kraljice sad je odprt konak i ženskomu svėtu, koji se ond' vu većšem broju skup spavlja. Kraljica namjerava, da tečajem zime priredi više plesovah i drugih zabavah, ar je, kak se je nezdavnja izjavila jednom političaru, opazila, da njezin sin naginje na melankoliju.

vrabca, kojega je ona taki vgrizla. Vrabec je odmah crkel. Jastreb je pojel vrabca, ali mu nije naškodil. Jenput je crkjenu viperu dal jastrebu, koju je on taki pojel. Niži to nije naškodilo jastrebu zdrav i živ je ostal.

Nazadnje odredil je dana pravoga hranja. Veilko društvo se je zislo gledat jastrebe, koji su gladni i rezširjeni bili. Jen jastreo je miruo, sedel na klupi. Jednu veliku viperu su donesli nutri i dol su ju deli na poo. Mislili su, da jastreb najedenput skoči na kaću, ali vkanili su se, ar jastreb miren je ostal i meril je kaću, jeli bude se mogel žnjom vu boj pustiti. I kaća je mirnaostala i pazila je na neprijatelja. Sad su ju zdigli i na klup deli. Jastreb je taki blize išel, kaća se vu klopku spravi i strašno grize vu zrak. Jastreb to vidi zakriči i nazad skoči. Doktor je sad jen falat mesa metnul na kaću, da blize dovabi jastreba. Jastreb opet opet blize ide i opet nazad skoči, ar vidi, da ga kaća vgrizti hoće. Nazadnje blize porineju kaću, jastreb pak od koraka do koraka nazad ide. Meso je dovabilo drugoga jastreba, ali kad se kaća, k njemu obrne, taki nazad odleti. To je još jednu dvaput probal. Vidli su, da jastreb ne ufa bantuovati viperu, zato su ju vun odnesli

Iz Monte Karla (Carla).

Staro ljeto zvršilo se je vu Monte Carlu obligatnim samoubojstvom, a novo ljeto je isto tak započelo. — a vse to zaradi zgubička vu igraonici. Nekoju vrlo elegantni igrač, koji je vu tri dana izgubil ves svoj imėtek, strelil se je vu pokrajnoj dvorani kasina. — a novo ljeto izpila je 28 ljet stara bečanka Bertha B. zaradi zgubička flašicu chloroforma. Pokedob je namah zvala vu pomoć, pružili su joj ooktori nuždna sredstva, samo je malo utanja, da bi se mogla oporaviti.

Čovjek sa sedem žena.

Vu kėiminalnom sudu vu Londonu ovih je dnevov obsuđjen na rest na seom ljet neki trgovečki putnik imenom Henry Cadman, koji ima sedem vjenčanih žena, koje su vse još na životu, ter koji sa vsemi timi svojimi »zakonitimi« ženami ima dvadeset i dvoje dēce.

Kratke novosti.

— Prvi odjelni predstojnik vu ministarstvu vanjskih poslov vu Beču, grof Nikola Szécsen vjenčal se je pred ljedeni o poldan vu dvorskoj kapelici bečkoj s groficom Johanom Mikeš.

— Iz Beča javljaju, da će doskora sjeđiti ustrojstvo željezničkog ministarstva. Ministrom željeznica postati će sadašnji zamjenik chefa glavnog štopa, podmaršal Guttenberg, koji će kakti vojnik preći vu razpoloživost. Vu glavnom štopu zamėniti će ga podmaršal Hiinko Pittreih, divizionar vu Przemyslu.

— Vu Beču je vumrl 4. januara grof Vinko Nemeš, generalni vječni austro-magjarske banke, kotrij magj. magnatske hiže i kontrolnog povjerenstva za viseći dug. Bilo mu je 66 godina.

— Vu Budimpešti, 8. januara, Magjarska orsačka željeznica povisita bude doskora svoj osobni pojasni cėnik za I. i II. vozni razred. Vozarina će poskupiti za blizu 25%.

— Kralj za spomenik Matijaša Korvina. Njegovo Vetičanstvo poklonilo je zn spomenik kralja Matijaša Korvina, koji se ima podignuti vu Budimpešti, iz svojih privatnih sredstva svotu od 10.000 forintli.

i na mesto dve kratke kaće deli. Te su sad bole pazljivo pojele jastrebi kak drugla.

Videli, da jastreb taki spozna giftnu kaću.

S tem nije bil doktor zadovoljen. Drugi dan opet je probu delal. Najprije jednu kratku kaću je metnul jastrebu, koju je on taki pogutnul. Zatem pak hitro ran tak veliku viperu. Jastreb spazi, da ga vkanili hoćeju. Zato samo pomalem se sku'la proti kaću, koja zija i grize vu zrak. Samo skoči jenput jastreb i pograbi kaću, koja ga za nogu vgrizla i hitro joj aezeće glavu i pogutne ju. Jastrebra nisu naškodili giftni zubi.

Zatem odreze perje na vrtu jastrebu i podene ga k jedni viperi, koja ga je tripul vgrizla. Jastreb nikaj nije kazal, da ga boli. Vrat mu je pomodril i malo, otekel. Drugi dan je zbluval, kaj je pojel. Trejti den nije nikaj jel. Štrti den falat mesa je pojel, peti den jen par jetra golubova, opoldne jednoga vrabca. Šesti den je već čisto zdrav bil.

Vidimo stoga da je svemogućni Bog zato stvoril jastreba, da nas brani, od naših najveksih neprijateljev od giftni kaćah.

Prisėdli:
Srđy Ferencz.

Nekaj za kratek čas.

Ima prav.

Gospa: »Čujete Marica, vi morate prekinuti vsako obćenje sa soldati. Takvoga kaj, ja netrpim vu mojoj hiži.«

Kuharica: »Tak? Onda odpovėdam službu, ar novu službu morem dobiti vsaki dan, ali novoga zarubnika ne!«

Nevugoden razlog.

Gospa: »Janica, reci mi s kojeg razloga ostavljaš moju službu?«

Kuharica: »Znaju milostiva, od kad oni sami kuhaju, od ono doba nema me moj Miška rad.«

Samohvala.

Muž: »Ja nemogu dokućiti, žena, kaj je moj vuri, da je stala. Moral ju budem odnest k vurar, da ju očisti.«

Mala Ilkica: »Nė dragi ta, to nije polrebno, ja znam da je vura zevsema čista.«

Otec: »Ti znaš?«

Mala Ilkica: »Znam, kad smo ju denes ja i Jožek oprali vu škaflu.«

Stožil:

Glád Ferencz.

Odgovorni urednik

MARGITAI JÓZSEF.

Glavni suradnik

GLÁD FERENCZ.

Nyilt-tér.

E rovat alatt közlőttékert, sem alakí, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

Fouliárd-selymet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. a legújabb mintázzal és színekkel, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg selymet 35 krtól 14 frt 65 kr.** méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott dantázott stb. (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázzal sat.) megrendelt áru **postabér és vámmentesen a házhoz szállítva**, mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (es. és k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájczba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 2

Hirdetések.

161 a 95.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kir. bír. végrehajtó az 1881. év LX. t.-cz. 103. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a Csáktornyai kir. járásbírság 6511 P. 95 számú végzése által alsó-levendai takarékpénzár végrehajtó javára Guncz István s társai bottonnai lakosok elleni 110 frt tőke s ennek járulékaı e- jőig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróltag le- és felültaglalt 332 frtra becsült 1 tehén, 1 bika, borjú, 1 szekér, 1 pajta, 4 szekere való széna, 1 kazal szalma, kukoriceza görő, 10 kő piros és 7 és fél akó fehér színi bor s hordókoıl álló ingóságok nyilvános árverésen leendő eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínén vagys bottonnyán Guncz István lakásán leendő eszközésre **1896. évi január hó 25-ik napjának d. u. 3 óraja** határidőül kitézetik, ahhoz a venni szándékoók ezenel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legfőbbet ígérőnek becsáron alul is készpénzzítés mellett eladatul fognak.

Mindazok kik elsőbbségi jogokat vélnek évényesíthetni, kereseteiket vagy szóbeli jelentéseket az árverés megkezdéséig alulírt kir. végrehajtóhoz adják be.

Az elárverendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t.-cz. 109. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. 93

Kelt Csáktornayán 1896. évi január hó 16-án.

G. AVINA JÁNOS,
kikiáltó kir. végrehajtó.

A csáktornyai takarékpénztár részvénytársulat

t. cz. részvényesei 1896. évi február hó 15-én délután 3 órakor Csáktornyan, a társulat saját házában tartandó

XXIV. RENDES KÖZGYÜLÉSRE

tisztelettel meghívotnak.

Tanácskozási tárgyak sorrendje:

- a) Elnöki megnyitás.
- b) A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kijelölése.
- c) Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésének felolvasása és a felülvizsgált évi számadások felett határozathozatal és a felmentvény megadása.
- d) Határozathozatal a tiszta jövedelem mikénti felosztása iránt.
- e) Jelentés a szövetkezeti állományról.
- f) 7 igazgatósági tag és a felügyelő bizottság megválasztása.
- g) Nehai Löbl Jakab volt takarékpénztári könyvelő özvegyének kegydíjazása.
- h) Netáni indítványok.

Csáktornyan, 1896. évi január hó 6-án.

Az igazgatóság.

42. §. A tanácskozási és szavazási jogot a közgyűlésen minden részvényes személyesen vagy törvényes meghatalmazottja (41. §.) által gyakorolhatja; de ezen jog gyakorolhatására megkivántatik, hogy a részvényes legalább 20 éves és részvénye a közgyűlés előtt legalább 2 hét óta a társulat könyvében az ő nevére legyen beírva és végre, hogy az szintén a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg, azaz 1896. évi február hó 12-éig az intézet pénztárába letétessek.

Meghatalmazványok csak részvényesek nevére állíthatók ki.

A megvizsgált évi számadások, az üzleti jelentés és a felügyelő bizottság jelentése a társulat üzleti helyiségében a közgyűlést 14 nappal megelőzőleg a részvényesek által betekintheők.

932 2-3

A Csáktornyan székelő

Muraközi Takarékpénztár Részvény-Társaság

1896. évi február hó 13-án d. u. 3 órakor saját helyiségében

XV. RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

tartja meg, melyre a t. részvényesek ezenné meghívotnak.

N A P I R E N D:

1. A gyűlés megnyitása az elnök által.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
3. A zárszámra beterjesztése s e fölötti határozat. A mérleg jóváhagyása. Az osztalékok meghatározása és a felmentvény megadása.
4. Az elnök, igazgató, aligazgató, négy igazgatósági tag és a felügyelő-bizottság megválasztása.*)
5. Netáni indítványok.
6. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tagnak megválasztása.

Az igazgatóság.

*) 59. §. A tanácskozási és szavazási jogot a közgyűlésen minden részvényes személyesen gyakorolhatja, de ezen jog gyakorolhatására megkivántatik, hogy a részvényes legalább 20 éves és részvénye a közgyűlés előtt legalább 4 hét óta a társaság könyveiben az ő nevére legyen beírva és végre, hogy az szintén a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg az intézet pénztárába letétessek.

A választási jog azonban nemcsak személyesen, hanem a távollevők által is gyakorolható. t. i. a meg nem jelenhető részvényes egy másik részvényest szavazatának gyakorlására különösen felhatalmazhat, azonban szintén szükséges, hogy az ily megbízott által szavazó részvényes legalább 20 éves legyen és részvénye 4 héttel a közgyűlés előtt a társaság könyveiben az ő nevére beírva találassék.

Meghatalmazványok csak részvényesek nevére állíthatók ki.

933 2-3

Az 1896. ezredéves kiállítás alkalmából az államtól engedélyezett

II. Magyar Osztály-Sorsjáték

Kibocsátás: 120.000 sorsjegy 45.007 három osztályba osztott nyereményvel és egy jutalomdíjjal.

Huzások

I. osztály 1896. február 5-8-ig. — II. osztály 1896. márczius 11-14-ig. — III. osztály 1896. május 12-28 ig

Árak az I. osztályra:

1 egész	1 fél	1 tized	1 huszad sorsjegy
20.—	10.—	2.—	1.— forint.

Teljes sorsjegyek árai (mindhárom osztályra érvényes):

1 egész	1 fél	1 tized	1 huszad sorsjegy
60.—	30.—	6.—	3.— forint.

A nyeremények teljes adó- és illetékmentességét élveznek és minden levonás nélkül fizettetnek ki: a huzások az állami hatóságok felügyelete alatt állanak és egy kir. közjegyző jelenlétében ejtetnek meg.

Midőn a sorsolási tervezetet főntebbiekben közze tesszük, egyben köztudomásra hozzuk, hogy a sorsjegyek mátol fogva a falragaszokon jelzett elárusítóknál a fenti eredeti árakon kaphatók

Budapest, 1895. december 24.

Magyar Osztály-Sorsjáték igazgatóság.

Minden
3-ik sorsjegy
nyer.

Még soha nem létezett nyereményesélyeket

nyujt az államilag engedélyezett

Minden
3-ik sorsjegy
nyer.

II. Magyar Osztály - Sorsjáték

45,007 három osztályba osztott pénznyeremény 9.200 000 korona összértékben

Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben

E G Y M I L L I O korona.

Az I. osztály huzása
1896. február 5-8-ig

A II. osztály huzása
1896. márczius 11-14-ig.

A III. osztály huzása
1896 május 12-28-ig.

Nyereménytervezet:			Nyereménytervezet:			Nyereménytervezet:		
Nyeremény	korona	korona	Nyeremény	korona	korona	Nyeremény	korona	korona
1 á	80000	80000	1 á	100000	100000	1 jutalomdíj	600000	600 00
1 "	60000	60000	1 "	60000	60000	1 á	400000	400000
1 "	40000	40000	1 "	40000	40000	1 "	300000	300000
1 "	30000	30000	1 "	30000	30000	1 "	200000	200000
1 "	20000	20000	1 "	20000	20000	1 "	100000	100000
1 "	15000	15000	1 "	15000	15000	1 "	40000	80000
1 "	10000	10000	1 "	10000	10000	2 "	20000	40000
2 "	8000	16000	2 "	8000	16000	5 "	10000	50000
8 "	4000	32000	8 "	4000	32000	10 "	8000	80000
10 "	2000	20000	10 "	2000	20000	34 "	6000	204000
13 "	1000	13000	13 "	1000	13000	100 "	2000	200000
100 "	400	40000	100 "	400	40000	200 "	1000	200000
860 "	200	172000	860 "	200	172000	2650 "	200	530000
9000 "	80	720000	9000 "	120	1080000	22000 "	150	3300000
10000 nyeremény	összes.	1268000	10000 nyeremény	összes.	1648000	25007 nyer. s 1 jutalom		6284000

Árak az I. osztályra:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$
20.—	10.—	2.—	1.— forint.

Teljes sorsjegyek árai (mindhárom osztályra érvényes):

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$
60.—	30.—	6.—	3.— forint

Ajánlja és szétküldi az összegnek előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel

Heintze Károly, BUDAPEST. Szervita-tér 3. sz.

Biztonság szempontjából ajánlatos, hogy a sorsjegyeknek ajánlott levélben való küldése kívánatlanság és a fenti eredeti árak mellett osztálysorsjegyeknél ajánlott levelek portója és nyereményjegyzék díja fejében 25 kr. — teljes sorsjegyek megrendelésénél pedig portó és 3 nyereményjegyzékért 50 kr. küldendő be.

Sürgöny-oszm
LOTTOHEINTZE.
Budapest.

Az első magyar osztály-sorsjáték alkalmával tisztelt vevőim között a következő főnyereményeket osztottam ki: 400.000, 200.000, 100.000, 80.000, 50.000 koronásak stb.

Sürgöny-oszm
LOTTOHEINTZE.
Budapest.